

Aluehallitus 15.6.2026

Vuosien 2027-2029 taloussuunnitelman suunnittelukehysten hyväksyminen

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Immonen Jenni
Päivärinta Ari

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää

1. todeta, että taloussuunnitelma 2027-2029 laaditaan strategiassa ja pelastustoimen palvelutasopäätöksessä asetettavien tavoitteiden mukaisesti,
2. todeta, että hyvinvointialueiden rahoituslakiin tulossa olevien muutoksien takia hyvinvointialueen yleiskatteisen rahoituksen perusrahoitus laskee aikaisemmin arvioidusta ja siksi taloussuunnittelukaudella hyvinvointialueen perustoiminnan menotaso ei pystytä täysin pitämään yleiskatteisen rahoituksen perusuran tasolle,
3. todeta, että taloussuunnitelmakaudella hyvinvointialueen yleiskatteisen rahoituksen jälkikäteistarkistusosuudella rahoitetaan strategian muutoslupa- ja panostuksien kustannukset ja että jälkikäteisrahoituksella katetaan perustoiminnasta syntyviä alijäämiä ja että osa jälkikäteistarkistuksesta jää ylijäämäksi tuloskehukseen vuonna 2027 ja että vuosina 2028-2029 tuloskehys on alijäämäinen
4. hyväksyä edellä esitetyn mukaisesti vuosien 2027-2029 tuloskehysten seuraavasti:

milj. euroa	2027	2028	2029
Nettokustannukset	2 036	2 125	2 198
Rahoituksen perusura	1 985	2 071	2 154
Rahoitus yhteensä	2 051	2 124	2 195
Tuloskehys	15	-1	-4
Kumulatiivinen ylijäämä	108	106	103

5. todeta, että kehys sisältää vuoden 2027 osalta noin 690 milj. euron HUS:n jäsenmaksuosuuden ja että HUS:n jäsenmaksuosuus voi muuttua syksyllä, jos Helsingin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden valtion yleiskatteellisessa

rahoituksessa tapahtuu muutoksia valtiovarainministeriön päivittäessä hyvinvointialueiden rahoituslaskelmia syyskuussa 2026, ja

6. todeta, että vuosien 2028-2029 tuloskehyksiä tullaan tarkastelemaan kyseisten vuosien talousarviovalmistelun yhteydessä uudelleen, sillä erityisesti jälkikäteistarkastuksen muutokset ja mahdolliset julkisen talouden sopeutukset seuraavalla hallituskaudella voivat vaikuttaa kokonaisrahoitukseen ja siten tuloskehyksiin merkittävästi.

Käsittely

Päätös

Selostus

Suunnittelukehyksen laadinnan tausta

Lain hyvinvointialueesta (611/2021), myöhemmin hyvinvointialuelaki, 115 §:n mukaan aluevaltuuston on kunkin vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä hyvinvointialueelle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio, jossa otetaan huomioon hyvinvointialuekonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä aluevaltuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Suunnittelukehyksen tehtävänä on linjata taloudelliset reunaehdot hyvinvointialueen taloussuunnitelman laadinnalle. Suunnittelukehyksellä varmistetaan, että hyvinvointialueen talouden tavoitteet ja hyvinvointialuelain mukaiset talouden tasapainovaatimukset tulevat täytetyksi. Hyvinvointialuejohtajan talousarvioesitys valmistellaan aluehallituksen antaman suunnittelukehyksen perusteella.

Valtion yleiskatteellisen rahoituksen muodostuminen

Valtion yleiskatteellinen rahoitus jakaantuu laskennalliseen perusrahoitukseen sekä jälkikäteisrahoitukseen, jolla korjataan kahden vuoden viiveellä laskennallisen rahoituksen ja hyvinvointialueiden toteutuneen kustannustason erotus valtakunnallisesti.

Perusrahoitus on hyvinvointialueille kohdistuva laskennallinen rahoitus, joka määräytyy edellisen vuoden laskennallisen rahoituksen pohjalta ja jota korotetaan palvelutarpeen muutoksen, kustannustason muutoksen ja tehtävämuutosten perusteella.

Jälkikäteisrahoituksessa otetaan huomioon hyvinvointialueiden todelliset toteutuneet kustannukset. Jos hyvinvointialueiden yksittäisen vuoden laskennallinen perusrahoitus on ollut pienempi kuin kyseisen vuoden toteutuneet kustannukset, jälkikäteisrahoituksella korjataan tämä erotus rahoituksessa kahden vuoden viiveellä. Esimerkiksi vuoden 2025 hyvinvointialueiden alijäämät eli laskennallisen ja toteutuneen kustannuksen erotus lisätään hyvinvointialueiden vuoden 2027 rahoitukseen jälkikäteisrahoituksena. Jälkikäteisrahoitus jaetaan hyvinvointialueille samoilla perusteilla kuin kyseisen vuoden perusrahoitus. Yksittäisen alueen rahoitus ei siten muutu suoraan sen omien toteutuneiden kustannusten mukaisesti. Käytännössä hyvinvointialueen, jonka talous on toteutunut paremmin kuin keskimäärin hyvinvointialueilla, on mahdollista saada jälkikäteisrahoitusta enemmän kuin katettavaa alijäämää on syntynyt.

Hyvinvointialueiden rahoitusmallin logiikka perustuu oletukseen, että hyvinvointialueiden rahoitus asettuu perusrahoituksen tasolle pidemmällä tähtäimellä. Täten hyvinvointialueen talouden pitäminen tasapainossa pohjautuu siihen, että hyvinvointialueen toiminnan nettokustannukset pidetään perusrahoituksen tasolla.

Jälkikäteisrahoitus vaihtelee vuosittain voimakkaasti. Hyvinvointialueen perustoiminnan kustannustason pysyvä nousu ei voi perustua jälkikäteisrahoitukseen. Jos hyvinvointialue saa jälkikäteisrahoitusta aikaisemmin toteutuneita alijäämiä enemmän, jälkikäteisrahoituksella voidaan toteuttaa itsensä takaisin maksavia kehityshankkeita, jotka Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella ovat strategian kuusi muutoslupausta. Hyvinvointialueen kannattaa pitää myös taseen kumulatiiviset tilikauden tulokset ylijäämäisinä, joka mahdollistaa sen, että hyvinvointialue voi tehdä tarvittaessa yksittäisinä tilikausina myös alijäämäisen tuloksen.

Taloudelliset lähtökohdat vuosien 2027-2029 suunnittelukehykselle

Hyvinvointialue aloitti talouden tasapainottamisen suunnittelun jo hyvinvointialueiden käynnistäessä toimintaansa vuonna 2023 ja huomattava talouden tasokorjaus tapahtui jo vuonna 2024. Hyvinvointialue pystyi kattamaan vuosina 2023-2024 syntyneet alijäämät vuonna 2025 ensimmäisenä hyvinvointialueena. Hyvinvointialueen taseeseen on kertynyt kumulatiivisesti ylijäämää 2,7 milj. euroa vuosilta 2023-2025. Vuoden 2026 tulosennuste on 90,1 milj. euroa vuoden ensimmäisessä osavuosikatsauksessa. Ennusteen toteutuessa hyvinvointialueen kumulatiivinen ylijäämä olisi siten noin 93 milj. euroa 31.12.2026. Aikaisempien vuonna tehdyt talouden

sopeutukset ja pääseminen talouden tasapainoon jo vuonna 2025 auttavat vuosien 2027-2029 talouden suunnittelussa.

Tulevien vuosien suunnittelua tulee vaikeuttamaan valtion yleiskatteellisen rahoituksen näkymien heikkeneminen siitä mitä ne olivat vielä viime vuoden lopulla. Lisäksi valtiontalouden sopeuttamistarpeet seuraavalla hallituskaudella 2027-2031 tuovat painetta hyvinvointialueiden rahoituksen pienenemiseen.

Hallituksen esittämät muutokset rahoituslakiin tulevat pienentämään Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen rahoitusta eniten koko Suomessa vuodesta 2027 alkaen. Kokonaisvaikutus perusrahoitukseen on noin -66 milj. euroa vuoden 2029 tasossa eli noin -3 %.

Lisäksi arviot jälkikäteisrahoituksen määrästä ovat pudonneet huomattavasti siitä mitä valtiovarainministeriö painelaskelmassaan 22.9.2025 ennusti vuosille 2027-2028 ja joita ennusteita hyvinvointialue käytti 9.12.2025 aluevaltuustossa hyväksytyssä talousarviossa 2026 ja taloussuunnitelmassa 2027-2028. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen vuoden 2027 jälkikäteisrahoituksen määrän ennustettiin olevan noin 104 milj. euroa vielä viime vuoden lopulla, mutta jälkikäteistarkastus tulee olemaan 67 milj. euroa vuonna 2027. Myös vuoden 2028 jälkikäteisrahoituksen tason arvioidaan tippuvan noin 35 milj. euroa aikaisemmin ennustetusta tasosta. Jälkikäteisrahoituksen muutoksien taustalla on hyvinvointialueiden aikaisemmin ennustettua paremmat tilinpäätöstulokset 2025 ja tulosennusteet 2026.

Perustelut vuoden 2027 suunnittelukehykselle

Valtiovarainministeriön 30.4.2026 julkaiseman alustavan rahoituslaskelman mukaan hyvinvointialueen rahoitus nousee noin 17 milj. euroa eli 0,8 % vuodesta 2026. Perusrahoituksen nousu on noin 46 milj. euroa eli 2,4 % vuodesta 2026. Jälkikäteisrahoitus pienenee noin 29 milj. euroa vuodesta 2026.

Rahoituksen kasvun selkeä pieneminen heikentää taloudellista tilannetta siitä mitä hyvinvointialueella arvioitiin vielä puoli vuotta sitten. Hyvinvointialueen tavoitteena on, että perustoiminnan nettokustannukset pystyttäisiin kattamaan valtion perusrahoituksella ja täten talous pysyisi tasapainossa. Perusrahoituksen kasvun jääminen 2,4 %:iin vaikeuttaa kuitenkin tasapainotilassa pysymistä. Vuoden 2027 perustoiminnan nettomenot ovat kehyslaskelmassa jonkin verran suuremmat kuin perusrahoitus, joten talous on kehyslaskennassa hieman epätasapainossa perustoiminnan osalta.

Jälkikäteisrahoituksella katetaan vuoden 2027 muutoslupauspanostusten kustannukset ja katetaan perustoiminnan alijäämäisyys sekä loppuosa jälkikäteisrahoituksesta kasvattaa taseen ylijäämäpuskuria. Vuoden 2027 tuloskehys on 15 milj. euroa vuodelle 2027.

Perustelut vuosien 2028-2029 suunnittelukselle

Valtiovarainministeriön 30.4.2026 julkaiseman hyvinvointialueiden rahoituksen painelaskelman mukaan Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen rahoitus nousee noin 3,5 % vuosittain 2028 ja 2029. Perusrahoituksen nousu on noin 4 % vuosittain. Jälkikäteisrahoituksen ennustetaan vähenevän vuosittain.

Vuosien 2028-2029 perustoiminnan nettomenot ovat kehyslaskelmassa jonkin verran suuremmat kuin perusrahoitus, joten talous on kehyslaskennassa hieman epätasapainossa perustoiminnan osalta.

Jälkikäteisrahoituksella katetaan vuosien 2028-2029 muutoslupauspanostuksien kustannukset ja katetaan pääosa perustoiminnasta syntyvästä alijäämästä. Vuoden 2028 tuloskehys on -1 milj. euroa ja vuoden 2029 tuloskehys on -4 milj. euroa.

Vuosien 2028-2029 osalta on huomioitava, että valtiovarainministeriön rahoituksen painelaskelmassa ei ole arvioitu tulevan hallituskauden valtion talouden sopeutustarvetta ja sen vaikutusta hyvinvointialueiden rahoitukseen. Valtiovarainministeriö on arvioinut finanssipoliittisen parlamentaarisen työryhmän raportissa, että julkista taloutta pitää sopeuttaa ensi vaalikaudella 8-10 miljardilla eurolla. Hyvinvointialueiden menot ovat noin 30 % valtion menobudjetista. Esimerkiksi 1 miljardin euron sopeutus hyvinvointialuerahoitukseen vähentäisi Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen rahoitusta noin 4 %-yksikköä eli 80 milj. euroa. Jos sopeutus toteutuisi tasaisesti vuosina 2028-2031, rahoitus vähenisi noin 20 milj. euroa vuosittain. Vastaavasti 2 miljardin euron sopeutus vähentäisi Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen rahoitusta noin 160 milj. euroa, joka olisi noin 40 milj. euroa vuosittain 2028-2031.

Hallintosäännön 148 § mukaan on aluehallituksen tehtävänä hyväksyä suunnittelukselle talousarvion ja taloussuunnitelman laatimista varten.

Oheismateriaali

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria